

OPGØR MED DE STRAMME

Navneskilte med arabiske bogstaver, døre i forskellige farver, forhaver og pyntede opgange. Antropolog **MARK VACHERS** forskning viser, at selv små forandringer kan forbedre flygtninge og indvandreres boligforhold i det almene boligbyggeri – også de steder, der beskrives som ghettoer. Men det kræver, at boligselskaber og arkitekter tænker nyt.

I 2007 besøgte antropolog Mark Vacher indvanderer- og flygtningefamilier i almennyttige boliger i Danmarks tre største byer. Målet var undersøge boligforholdene og komme med bud på forbedringer.

HJEMMET ER RAMMEN OM LÆNGSEL

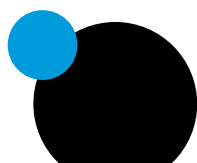
Mange af de flygtninge og indvandrere, som Mark Vacher besøgte, lever med en stærk længsel efter at smage, føle, dufte, lytte og se oprindelseslandet. Hjemmet er rammen om madlavning og socialt samvær med andre, som deler længslen. "Men hjemmenes indretning har ikke nødvendigvis klar reference til oprindelseslandet", forklarer Mark Vacher. "Pakistanskfødte indvandrere indretter ikke pakistanske hjem i Danmark, men hjem med reference til længsel! Længslen fødes af fravær og afstand – den er knyttet til Danmark."

HJEM ER ET FRIRUM

Mange indvandrere og flygtninge oplever vurderinger og fordømmelse, når de bevæger sig udenfor. Derfor opleves hjemmet som et frirum, hvor de uden indblanding fra en dansk majoritet kan pleje deres længsel. Et sted, hvor døren kan lukkes til den danske integrationsproces og følelsen af at være anderledes.

UDENFOR ER IKKE EN DEL AF HJEMMET

De fleste indvandrere og flygtninge oplever ikke områderne uden for hoveddøren som deres. Trappeopgange, parkeringsarealer og andre mødesteder i det offentlige rum er overladt til sig selv. Men Mark Vacher påpeger, at der er et stort potentiale i at overskride skellet mellem inde og ude. "Hvis noget af det engagement og ansvar, som udfoldes i lejligheden, bringes ud i opgange og andre offentlige rum, forandrer det de anonyme og ensformige omgivelser. Og hvis omgivelserne er mere mangfoldige, skaber det mulighed for at mødes om noget." Mark Vacher fandt et par gode eksempler

**"Man skal ikke skabe møderum
– men potentialer for møder.
Steder, hvor individer kan møde
hinanden og etablere fællesskaber."**

REGLER

på sin rejse rundt i landet. "En tyrkiskfødt kvinde fik lov til at anlægge en lille have foran sin opgang. Det blev begyndelsen til flere haver og et stærkere socialt liv udenfor. Og en familie pyntede opgangen, da et familiemedlem vendte hjem fra Mekka."

POTENTIALER FOR MØDER

"Når arkitekter skaber nye boligområder, planlægger de steder, hvor grupper af mennesker kan mødes. Men jeg siger til dem, at inden de taler om grupper, så skal de forestille sig, hvordan jeg som enkeltindivid kan blive en del af gruppen. Og jeg beder arkitekterne om at give mig eksempler på, hvad folk skal mødes om. Jeg mener, at man skal udvikle og åbne de steder, hvor folk naturligt færdes. Man skal ikke skabe møderum – men potentialer for møder. Steder, hvor individer kan møde hinanden og etablere fællesskaber."

OPGØR MED DE STRAMME REGLER

"Hvis vi skal fremme lysten til forandring hos indvandrere og flygtninge, er et opgør med stramme regler i de almene boliger nødvendigt", fastslår Mark Vacher. "Bestyrelserne skal give flere tilladelser til ombygninger, udvidelser og forandringer i boligerne, for mange familier mangler opbevaringsplads. Bestyrelserne skal tage initiativ til mere information om, hvordan man kan finansiere ombygninger, og de skal skabe en meget bedre kommunikation, som inddrager flygtninge og indvandrere. Ingen af de bøger eller pjecer, jeg har set, har flygtninge og indvandrere som rollemodeller fx i forbindelse med indretning af hjem og udnyttelse af fællesarealer."

"Boligselskaberne skal påskønne ideer og bakke op om beboernes initiativer", understreger Mark Vacher. "Selv mindre forandringer som muligheden for at vælge flere sprog på navneskiltene og farver på dørene kan ophæve skellet mellem ude og inde og give beboerne mod på at bruge og tage ansvar for arealerne uden for boligen."

Foto: Informant i projektet

MARK VACHER

Antropolog, ph.d
Institut for etnologi
Københavns Universitet
mark.vacher@hum.ku.dk

LÆS MERE

Tegn der overskrider, Bedre boligforhold for flygtningen/indvandrere i almene boligbyggerier, 2008, www.bovel.dk

Rapporten *Flygtninge og indvandrere i den almene boligsektor – bidrag til en forståelse af flygtninge/indvandreres forhold til deres bolig, 2008, www.bovel.dk*